

Oziralni zaimek

1. a) Podčrtani: kakršen • Kdor • kar • Kjer • kolikor • Kakršna, kakršne • Kadar, kar • kamor • katerih, (s) čimer, (s) čimer.

b) (Prepozna/a/ sem jih) po končnem -r (večino). • (Podobni so) vprašalnim zaimkom.

2. a) Po smislu.

b) Kdor • Kdor • Kjer

Op.: V SDZ je izločen zgled, Kjer se prepirata dva, tretji ..., ker ni povezan z besedilom v vaji a).

3. a) Odkljukane so druga, četrta in šesta poved.

b) česar • kar • česar • kar • česar • kar, česar

4. a) čemer • komer • čimer • komer • komer • čimer • čemur • komer • čemur

Op.: V sedmem zgledu samo v DZ je zaradi zaimka *kar* napisana različica predloga *h*, ki jo morajo učence in učenci pred *čemur* napisati kot *k*. Opozorite jih, naj bodo na to pozorni.

b) kakršnem • kakršnim • kakršno • kakršnem • kakršnemu

5. a) Odkljukani sta prva in četrta poved.

b) Po smislu, npr.: Na orodnik. ALI Da v obeh primerih zaimek *kaj* in *kar* v orodniku zapišem v pravilni obliki, tj. z *i*, ne z *e*.

6. a) Odkljukane so prva, tretja, šesta, osma in deveta poved.

Op.: V pravopisu in v Toporišičevi Slovenski slovnici (»S *čigar* se načeloma izraža le svojina edninske moške osebe« /.../ »Vendar se, kot stilna slabost, *čigar* rabi tudi pri drugih samostalnikih m. spola«; str. 343). Torej pri mačku lahko pustite kot ustrezen tudi zgled s *čigar*. /Gl. tudi str. 123/7. a) v DZ oz. str. 50/7. a) v SDZ./

b) Po smislu, npr.: (Posebej moram biti pozoren/-rna) na to, ali se *čigar* oz. kateri nanaša na osebo m. sp. v ed. ali na kaj drugega.

7. a) Prijateljica, katere mama dela v gledališču, je povedala, da so vstopnice razprodane. • V obeh filmih nastopata mlajša moška, katerih odziv na terorizem je upor. • V skupini so zbrane ženske, katerih starost ne presega 40 let. • Sin, *čigar* fotografije mama s ponosom kaže svojim prijateljicam, že dolgo živi v tujini. • Kramp, katerega konica je topa, je manj uporaben. • Človek je bitje, katerega telo je izpostavljeno različnim boleznim. TUDI: ... bitje, *čigar* ... • Staremu prijatelju, *čigar* prijazni nasveti so mu večkrat pomagali, dolguje veliko.

Op.: Marsikdo tudi za samostalnikom srednjega spola *bitje* (oznaka *človeško*) napiše zaimek *čigar* namesto *katerega*. Takšna raba nam ni tuja, saj gre za kategorijo *človeško*, tako kot pri osebi moškega spola. Celo v SSKJ naletimo na zapis »stvarstvo, *čigar* središče je«, a stvarstvo niti bitje ni.

b) katere, katerih, *čigar*, katerega

8. katerih • *čigar* • katerih • katerih • katere • katerih • katerih • *čigar* • katerih • katerega

9.

a) S kljukico sta označeni druga in četrta poved.

b) ki • za katerega smo, ki smo ga • ki si jo • ki jih • ki jo

c) Vejica. • Po smislu.

Op.: Mogoče bodo nekatere učenke in učenci opazili, da vejica ločuje dva stavka ali da je v vsakem delu povedi osebna glagolska oblika.

DZ 118-119

SDZ II 54-55

ZAIMEK**Kazalni zaimek**

1.

a) Podčrtani: Tokrat, tale • tista • Takšnega, doslej • Zdaj • Tako • (Pri) tolikšnem • to

b)

Kazalni zaimek	Kaže na ...
tokrat	... čas
tale	... pojem
tista/tisti	... pojem
takšen	... lastnost
doslej	... čas
zdaj	... čas
tako	... način
tolikšno/tolikšnem	... količino
to	... pojem

Op.: V preglednici v DZ pomotoma manjka ena črta. Učenke in učenci naj si pri prepoznavanju zaimkov pomagajo s preglednico v učbeniku oz. samostojnem delovnem zvezku. Težava z razvrščanjem zaimkov je že v sami stroki, saj so v pravopisu med zaimke uvrščeni tudi tisti, ki jih imajo mnogi za prislov (t. i. prislovni zaimki, ki kažejo na kraj in prostor, čas ipd.). Vendar pravopis pri razvrščanju ni dosleden in med zaimke uvršča npr. *zdaj*, ne pa *takrat* ali *tokrat*. Kakor koli, naloga je namenjena predvsem temu, da si učenke in učenci znajo pomagati s preglednico v učbeniku oz. samostojnem delovnem zvezku.

2.

a) Po smislu.

b) Sopomenke. ALI Vsi so kazalni zaimki.

c)–č) Po smislu.

3.

tem • tistem • tem • takšnem • takemu • tolikšnim • takšnemu

4.

a) S kljukico je označena druga poved. /Istega ni mogoče več pojesti, ker je bilo že pojedeno./

b) Po smislu, npr.: Oba živita v eni stavbi, eden v pritličju, drugi v tretjem nadstropju. • Živita vsak v svoji hiši, ki se po značilnostih (npr. dvojček), lastnostih (npr. barvi) ujemata med seboj.